

De volksbuurt

DOOR JOERI TOLBOOM

Het Gelderse Doetinchem is gelegen aan de Oude IJssel in het oosten van Nederland, in de streek de Achterhoek. Met bijna 60.000 inwoners is het de grootste stad van de regio. In Doetinchem is sprake van een vrij groot aantal straten met een Oost- of West-Indische benaming. Desondanks wordt er in de volksmond niet gesproken van een 'Indische buurt'. De wijk waarin deze Indische buurt zich bevindt, staat beter bekend als 'Kleintjeskamp', of de 'IJkenberg', en bestaat uit meer dan alleen de straten met Indische namen.

De Indische buurt bestaat tegenwoordig uit eenentwintig straten en is gelegen in het noorden van Doetinchem, tussen de Haareweg en de IJkenbergseweg. In de Indische buurt is op zijn beurt weer een duidelijk onderscheid tussen het Oost-Indische en West-Indische gedeelte. De Oost-Indische buurt, met straatnamen als Insulindestraat, Celebesstraat en Borneostraat, ligt aan de zuidkant van de buurt en is ongeveer dertig jaar eerder aangelegd dan de noordelijker gelegen West-Indische buurt. De twee buurten worden van elkaar gescheiden door de Surinamestraat.¹

Noodwoningen na de Eerste Wereldoorlog

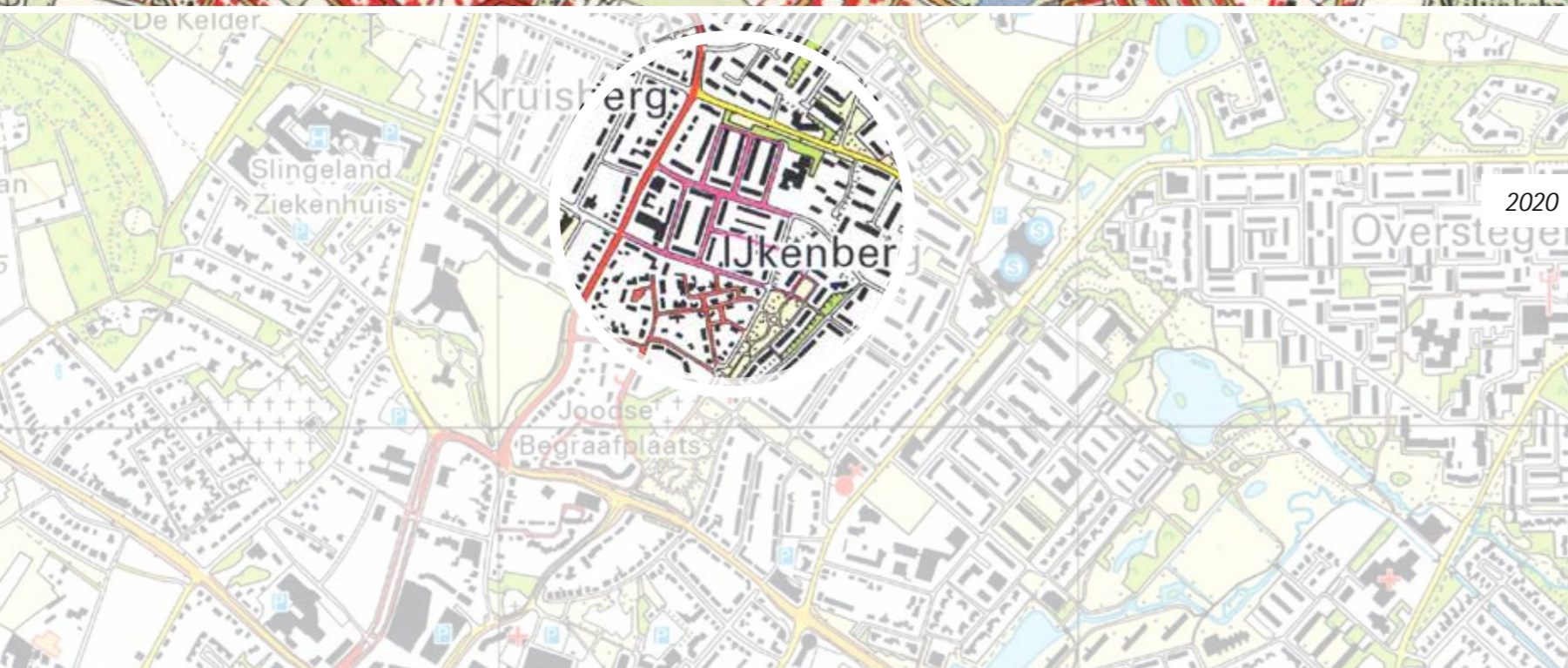
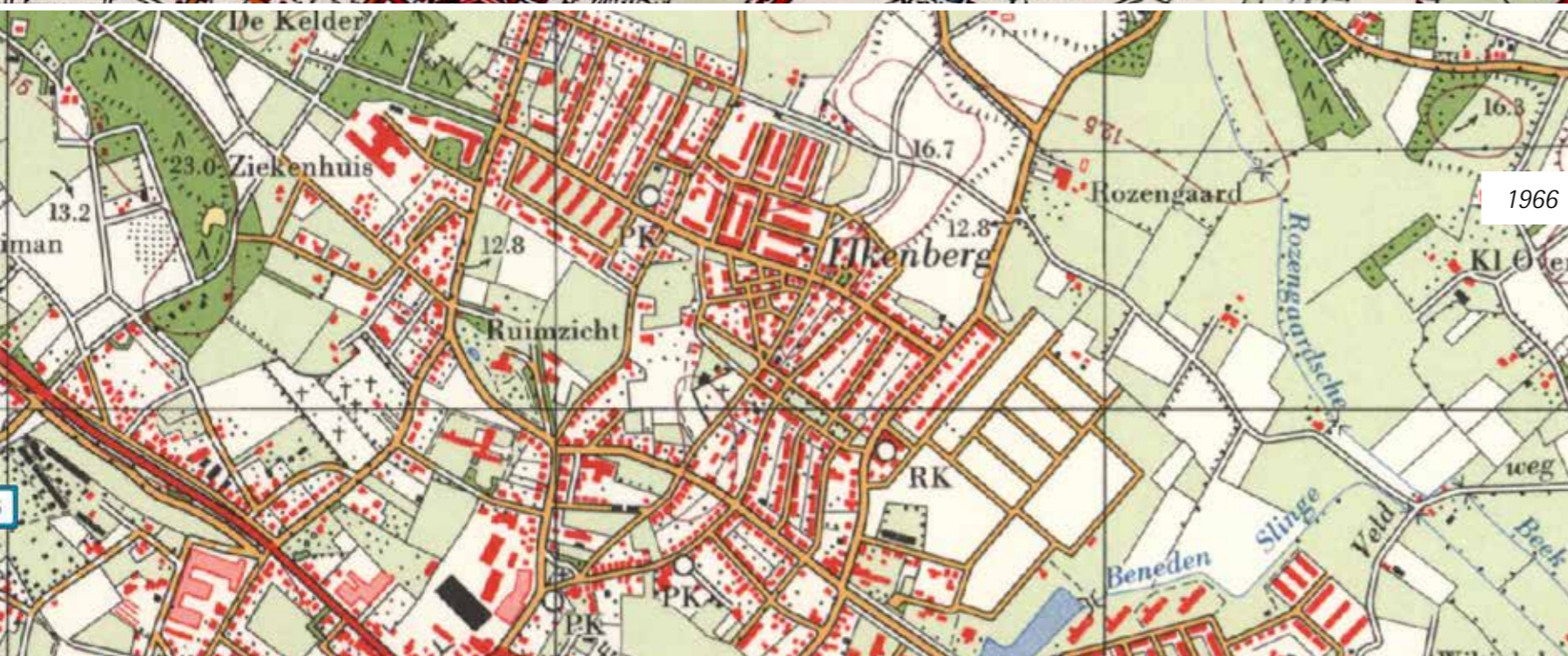
De directe aanleiding voor de aanleg van de Indische buurt in Doetinchem was de Eerste Wereldoorlog.² De leegstaande grond, net buiten het stadscentrum, werd in de jaren twintig onder andere gebruikt als locatie voor de bouw van noodwoningen. Deze woningen moesten betaalbaar zijn voor de minderbedeelden. De architectonische stijl van deze buurt was ingericht naar de stijl van de tuinstad, ontwikkeld door Ebenezer Howard.³ Deze revolutionaire, begin twintigste-eeuwse stijl kenmerkte zich onder andere door grote stukken groenvoorziening, zoals volkstuinten. Dit was in Doetinchem ook het geval, maar omdat de wijk zich aan de rand van de stad bevond en geen autonome nederzetting was, is de Oost-Indische buurt van Doetinchem

eerder een klassieke tuinstad uit de jaren twintig dan een tuinstad.

Dat de precieze datum van de aanleg van de Oost-Indische buurt van Doetinchem niet met zekerheid gesteld kan worden, komt doordat een groot gedeelte van het Doetinchems archief verloren is gegaan tijdens de Tweede Wereldoorlog. Slechts de notulenboeken, de registers van de burgerlijke stand, de akten van koop en verkoop en het bevolkingsregister zijn bewaard gebleven, omdat deze in een kluis waren opgeborgen.⁴

In deze notulenboeken van de gemeenteraadsvergaderingen is wel een passage bewaard gebleven over een beslissing die de gemeenteraad in 1930 nam: de instemming met het besluit om nummers 164 tot 310 in Wijk B te vernoemen naar Oost-Indische eilanden.⁵ In de periode voor 1930 werkte de gemeente Doetinchem namelijk met een indeling van wijken en huisnummers. In de praktijk kwam de Oost-Indische straatnaambenoeming neer op tien straten. Dit waren de Atjehstraat, Bankastraat, Billitonstraat, Borneostraat, Celebesstraat, Javaplein, Lombokstraat, Madoerastraat, Soembastraat en Sumatraplein, allen officieel benoemd op 19 juni

85

BRON: KADASTER, TOPOTUDREIS.

Oost-Indische buurt (IJkenberg)

13 straatnamen

- **Oudste:** Atjehstraat en negen andere straten (19 juni 1930).
- **Nieuwste:** Insulindestraat (12 juni 1975).

West-Indische buurt (IJkenberg)

9 straatnamen

- **Oudste:** Antillenstraat en zeven andere straten (10 oktober 1963).
- **Nieuwste:** Surinameplein (19 januari 2016).